

27-81

سنتنی قیلغان کشیگه بیک کوب ثواب بولوب، قویغان کشیگه قیامتده شلته بولور، یا که پیغمبرمنڭ شفاعتندن قوری قالور.

مستحب: پیغمبرمنڭ قایسی وقتده قیلوب قایسی وقتده قویدقی اشلر بولور، آنی قویغان کشیگه گناه وعذاب بولماسده قیلغان کشیگه ثواب واجر بولاچقدر. غیر مشروعاتدن بولغان اشلر ایکی توری بولادر آنلر: حرام، مکر وه در. حرام: شولدر که آنی قیلودن الله تعالی طیفان بولوونده هیچده شک وشبیه یوقدر. حرام قیلغان کشیگه جهنم عذابی بولوب، قویغان کشیگه الوغ ثواب واجر بولاچقدر، حرام اشنی حرام توگل دیگان کشی ایمانسز بولادر. مکر وه: اشلانمکی ناچار وچرکانچ بولغان اشلردر، آنی قویغان کشیگه ثواب بولوب قیلغان کشیگه گناه بولوق احتمالی ده باردر.

بولنردن باشقه عبادت لرنی بوزا طورغان اشلرده باردر که آنلرنی مفسد دیوب ایتلر؛ مثلا نمازده چقروب کولمک وسویلاشمک هم روزده آشامق وایچمک کبی در. بل طوروب قیلغانده بونڭ ایچونده بیک زور گناه بولاچقدر. بس بار عمل سیگن توری بولدی آنلرده: فرض، واجب، سنت، مستحب، مباح، حرام، مکر وه مفسددر؛ بولنرڭ بار یسینه بردن «افعال مکلفین» دیوبده ایتلر.

عبادت

بو سوزنڭ ترکیجهسی قلمق قیلماق دیگان سوز. الله تعالی گه قلمق قیلو مشروعاتنی قیلوب غیر مشروعاتندن صاقلانوايله بولور، نیندای اشلر مشروع ونیندای اشلر غیر مشروع بولدیغینی بنده لر بلسونلر ایچون آنلرنڭ اوز آرارلاندان پیغمبرلر کوندرلر کی «عقائد ترکی» کتابنده یازلغان ایدی، بو کتاب عبادت لرنی اوگره تهچکدر.

● دین اسلامده ایڭ الوغ عبادت لرش بولوب ایڭ برنجیسی ایماندر. ایکنچی عبادت بش وقت نیاز، اوچنچی عبادت هر یلنی رمضان آینده روزه طونوق، دورتنچی عبادت بای آدملر زکات بیرمک، بشنچی عبادت باپلر عمرنده بر مرتبه حج قیلوقدر.

ایکنچی عبادت نماز

نماز شوندا این کورکام عبادت که: نمازده بنده الله تعالی که بتون اعضای ایله قلیق قیلادر، آنک ایچون نمازده باری اعضا ایله گنه قیلونه طورغان دورت تورلی اش بار: مثلا آیاق اوره باصوب طور و هم بوگلوب (بوکرایوب) طور و، ما کلاینی بیرگه قویوب باطوب طور و، آیاقلرینی بوکلاب اوطروب طور و؛ بونلردن باشقه قولغه، کوزگه، نلگه، کوکلگه هر قاپوسینه مخصوص عبادتلر باردر. نماز ایچنده مشروعاتنک هر قسمی باردر مثلا: فرضی اون ایکی، واجبی بو کتابده یازلغان اون، سنتی بو کتابده یازلغانی هم اون ایکی در، مستحبی سیگردد. غیر مشروعاتدن بولغان اشلری ده بار، صافلانق ایچون آنلرنی ده بلمک لازم: مکر وهسی بو کتابده یازلغانی بکرمی بش، مفسدی بو کتابده یازلغانلری اون در.

شرط و رکن

نمازنک اون ایکی فرضی ایکیگه بولنوب آلتیسی نمازنی باشلاغانچه قیلوندر، آنلرغه (شرط) دیوب ایتوله در.

آلتیسی نمازنک ایچنده قیلونه طورغان اشلر، آنلرغه (رکن) دیوب ایتوله در.

شرطلرنک بونچیسی نجاستدن طهارت

تندنه یا ایسه کیومده یا ایسه نماز اوقی طورغان اورنده نجس بولسه شول نجسنی صوایله یووب آرالامق (پا کلامک) شرطدر (فرضدر). نجسلی کوینچه نماز اوقوق درست بولماز.

شرطلرنک ایکنچیسی طهارتسزلکدن طهارت

طهارتسزلکدن پا کلانوه هم صوایله بولور شول روشچه که: ایکی قول بله کلری ایله، ایکی آیاق طوبقلری ایله بیک یاخشیلاب یولور؛ بیتنک بر قولاق یومشاقندن ایکنچی قولاق یومشاقینه قدر، ما کلائی ساچندن صاقال آستینه قدر بولغان برلری یولور. هم آغزنی بوروننی چایقاپ باشنیده یوشلتمک لازم بولور. طهارت آلوده مشروعات غیر مشروعات باردر: فرضی دورت،

سنتی بو کتابده یازلغانی اون ایکی، مستحبلری بیش، مکروه بولغانی سیگزر، مفسد بولغانی دغی سیگزدر.

طهارت نڭ فرضلری

برنجی: بر مرتبه یوزنی یومق.

ایکنچی: بر مرتبه ایکی قولنی بلکلری ایله یومق.

اوچنچی: بر مرتبه باشنڭ دورتدن برینه مسح قیلمق.

دورتنچی: بر مرتبه ایکی آیاقنی طوبقلری ایله یومق.

طهارت نڭ سنتلری

برنجی: اعوذ بسمله ایله نیت ایتوب باشلامق، یعنی نماز اوفومق ایچون طهارت آلونی کوکلدن کیچرمک.

ایکنچی: مضمضه، یعنی اوچ مرتبه آغزنی چایقامق.

اوچنچی: استنشاق، یعنی اوچ مرتبه بوروننی چایقامق.

دورتنچی: مسواک، یعنی آغزنی یوغانده مسواک آغاچی ایله یا ایسه باش وایمهن بارماقلر ایله تشرنی اشقومق.

بشنچی: قوللرنی یوغانده، بارماقلرین آرالاشدروب یومق.

آلتنچی: صاقاللی کشیلر صاقاللرین آرالاشدرومق.

یدنچی: هر اعضانی اوچار قات یومق.

سیگزنچی: باشقه مسح قیلغانده دورتدن برینه گنه مسح قیلماینچه

بئوتله یینه مسح قیلمق.

طوقزنچی: ایکی قولاقه مسح قیلمق.

اوننچی: موینغه مسح قیلمق.

اون برنجی: طهارت آغانده طوقتاب طورماینچه برطوطاشدن آلوب بترمک.

اون ایکنچی: طهارتنی ترتیبی ایله آلمق.

طهارت نڭ مستحبلری

برنجی: طهارت آلاچق صونی اوزی حاضرلمک.

ايكنچى: طهارت آلفانده قبله قارشى بولمق.
 اوچنچى: صو چچراماسداى بيوك يرده طهارت آلمق.
 دورتنچى: طهارت آلوب بترگانچه اوزىنى بيك كيم درجهلى كىش
 ديوب بلوب طورمق.
 بىشنچى: طهارت آلفانده اوقورغه تىوشلى بولغان دعالرنى اوقومق.

طهارتنىڭ مكر وهلىرى

بورنچى: طهارتنىڭ سنت عمللرندىن بىرسىن قالدرمىق.
 ايكنچى: صونى كوب توگوب اسراف قىلمق.
 اوچنچى: بوروننى اوڭ قول ايله سنگرمك.
 دورتنچى: اعضالرنى يوغانده صونى كشىدىن صالحدرمق.
 بىشنچى: يوزنى يوغانده صونى بيك قاطى اورمق.
 آلتىنچى: طهارت آلفانده دنيا سوزى سويلاشمك.
 يىدنچى: اعضالرنى بوغان صوغه توكرمك يا ايسه سنگرمك.
 سىگىزىنچى: باشقه بر مرتبهدىن آرتق مسح قىلمق. (بو اشلرنىڭ بار چه سىندىن
 صاقلانمق لازم).

طهارتنى بوزا طورغان نرسه لىر

بورنچى: عورتدىن كىلگىن نجىسلر (1)
 ايكنچى: جراحتدىن قان، صارى صو كىبى نرسه لىر كىلمك.
 اوچنچى: بوروندىن، آغزىدىن، يا ايسه باشقه سلامت اعضادىن قان چىقىمق.
 دورتنچى: آغز طولوسنچە قوصمق. (فارق قوصوده ضرر يوق).
 بىشنچى: ياطوب يا ايسه سويالوب يوقلامق.
 آلتىنچى: نماز اچىندە طاوش ايله كولىمك.
 يىدنچى: كوزدىن قانلى، لايلالى ياش كىلمك.
 سىگىزىنچى: ايسروب يا كه باشقه چه آكسىز بولمق.
 (1) عورت نجىسلرى: (ضرطه، بول، تىزىك، قورت) كىبى نرسه لىر.